

ZAKON O PRIZNAVANJU I ZASTITI SORTI POLJOPRIVREDNOG I SUMSKOG BILJA

I - TEMELJNE ODREDBE

Clanak 1.

Ovim Zakonom uredjuje se priznavanje novostvorenih sorti (kultivara) poljoprivrednog i sumskog bilja - novostvorenih sorti, odobravanja uvođenja u proizvodnju stranih sorti (kultivara) poljoprivrednog i sumskog bilja - stranih sorti (u dalnjem tekstu: priznavanje sorti) i zaštita novostvorenih sorti i stranih sorti.

Clanak 2.

Priznavanje sorti i zaštita sorti vrše se glede: 1. povećanja poljoprivredne i sumsko-gospodarske proizvodnje, odnosno kakvoce proizvoda, ekonomicnosti, rentabilnosti i produktivnosti; 2. stalnog koristenja boljih sorti u poljoprivrednoj i sumsko-gospodarskoj proizvodnji; 3. podsticanja stvaranja novih sorti poljoprivrednog i sumskog bilja; 4. zaštite prava i interesa stvaratelja sorti poljoprivrednog i sumskog bilja; 5. stvaranja uvjeta za proširivanje suradnje s drugim zemljama u oblasti oplemenjivanja bilja i prometa kvalitetnih sorti poljoprivrednog i sumskog bilja; 6. zaštite interesa proizvodjaca i interesa potrosaca na jedinstvenom tržistu Federacije Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Federacija).

Clanak 3.

Glede ostvarivanja ciljeva iz clanca 2. ovog zakona, sorta će se priznati ako se ta sorta bioloski razlikuje od druge općepoznate sorte i ako su ispunjeni i drugi propisani uvjeti. Smatraće se da je sorta općepoznata, u smislu stavka 1. ovoga clanca, ako je novostvorenata priznata, odnosno ako je stranoj sorti odobreno uvođenje u proizvodnju u Federaciji, ili ako je opisana u strucnoj publikaciji. Pod sortom, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se populacije, klonovi, linije, rodovi, hibridi i podloge biljnih vrsta, bez obzira na izvor, odnosno na polazni materijal iz kojeg su nastali.

Clanak 4.

U postupku priznavanja sorte, po odredbama ovoga zakona utvrđuju se kakvoča i druga bitna svojstva novostvorenih i stranih sorti, na temelju kojih se te sorte mogu priznati i sjeme i sadni materijal tih sorti umnozavati i stavljati u promet kao sortni na teritoriju Federacije. Na temelju priznavanja sorte, stvaratelji tih sorti mogu ostvariti zaštitu kojom se osiguravaju prava utvrđena ovim zakonom.

Clanak 5.

Priznavanje sorti vrši se na temelju ispitivanja određenih elemenata kakvoče te sorte i njezinih drugih bitnih svojstava. Pod kakvocom sorte i njenim drugim bitnim svojstvima, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se: 1. veci fizicki obujam prinosa; 2. sadržaj bjelancevina, ugljenih hidrata, masti, mineralnih tvari, vitamina, aroma i sl., 3. otpornost na biljne bolesti i stetocene, na visoke i niske temperature, na visak i nedostatak vlage; 4. drugi elementi koji utjecu na povećanje obujma ili poboljšanje kakvoče proizvoda. Pri ispitivanju sorte prvenstveno će se ispitati ono svojstvo glede kojeg se traži priznavanje sorte.

Clanak 6.

Gospodarsko drustvo (u dalnjem tekstu: Drustvo) ili druga pravna osoba u kojemu se vrši oplemenjivanje bilja podsticu zainteresiranost svojih djelatnika za stvarateljstvo glede razvijanja novih uspjesnih postupaka u stvaranju novih kvalitetnijih i poboljsanju postojećih sorti.

Clanak 7.

Drustvo ili druga pravna osoba u kojemu je stvorena sorta i fizicka osoba koja je stvorila sortu (u dalnjem tekstu: Stvaratelj sorte) zasticenu ovim zakonom, kao i stucnjaci koji su sudjelovali u tom stvaranju (u dalnjem tekstu: Oplemenitelji) imaju prava utvrđena ovim zakonom.

Clanak 8.

Pravo stvaratelja sorte i oplemenitelja je da kao stvaratelj bude nazначен u prijavi u svim ispravama koje se odnose na priznavanje i zastitu novostvorene sorte. Kad je novostvorenata rezultat stvarateljskog rata vise oplemenitelja, u ispravama iz stavka 1. ovog clanka kao oplemenitelji navode se sve te osobe, po redoslijedu sudjelovanja u tom stvaranju. Pravo stvaratelja novostvorene sorte sastoji se u pravu da sortu koristi i njom raspolaze kao i da ostvaruje pravo na naknadu za koristenje te sorte. Oplemenitelj koji je sudjelovao u stvaranju novostvorene sorte u drustvu ili drugoj pravnoj osobi ima pravo na posebnu naknadu pod uvjetima utvrđenim ugovorom, ako je stvaranje novostvorene sorte doprinijelo povecanju prihoda drustva ili pravne osobe. Ugovorom se ne može predvidjeti da oplemenitelju ne pripadaju prava utvrđena ovim zakonom i oplemenitelj se izjavom ili na drugi nacin ne može unaprijed odreci tih prava.

Clanak 9.

Ako ovim zakonom nije drugacije odredjeno, zastita prava stvaratelja sorte i zastita oplemenitelja ostvaruju se i ta prava se koriste sukladno odredbama federalnih propisa kojima je regulirana zastita izuma, tehnickog namicanja i znakova razlikovanja u dijelu koji se odnosi na ugovorom utvrđena koriscenja izuma stvorenih u drustvu, drugoj pravnoj osobi i od fizicke osobe i na sudsku zastitu.

Clanak 10.

Novostvorenata ili strana sorte mogu se zastititi ukoliko su ispunjeni uvjeti za njihovu zastitu utvrdjeni ovim zakonom. II - PRIZNAVANJE SORTE 1. Podnosenje zahtjeva

Clanak 11.

Postupak za priznavanje sorte pokreće se na temelju zahtjeva podnesenog u pisnom obliku. Zahtjev mora sadrzavati podatke o podnositelju zahtjeva i podatke o tomu što je novo u sorti - bitna svojstva sorte, naziv sorte, kao i druge potrebne podatke. Zahtjev za priznavanje novostvorenata sorte podnosi stvaratelj sorte, a za odobravanje uvodjenja u proizvodnju strane sorte - stvaratelj sorte ili njegov zastupnik. Zahtjev iz st. 1. i 2. ovog clanka podnosi se zasebno za svaku sortu. Obrazac zahtjeva iz st. 1. i 2. ovog clanka propisuje federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i sumarstva (u dalnjem tekstu: federalni ministar).

Clanak 12.

Zahtjev se podnosi Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i sumarstva (u dalnjem tekstu: Federalno ministarstvo). Na traženje Federalnog ministarstva, podnositelj zahtjeva duzan je staviti na uvid i dokumentaciju o radu na stvaranju nove sorte, koja za stranu sortu mora biti prevedena na službene jezike naroda Federacije. Podaci iz zahtjeva i dokumentacije iz stavka 2. ovog clanka koji se odnose na podrijetlo izvornog materijala i na opis procesa stvaranja nove sorte smatraju se sluzbenom tajnom. 2. Ocjenjivanje opravdanosti zahtjeva

Clanak 13.

Na temelju podataka navedenih u zahtjevu, kao i podataka sadržanih u dokumentaciji, stavljenih na uvid, provjeravaju se svojstva prijavljene sorte, kao i njezina originalnost (podrijetlo sorte, nacin njenog stvaranja i dr.). Poslije provjeravanja podataka iz stavka 1. ovoga clanka sorta se uključuje glede ispitivanja u pokusno polje, a, po potrebi, ispituje se i u laboratoriju, ako se utvrdi da ima temelja za uključivanje sorte u pokusno polje. Ako se nakon provjere podataka iz stavka 1. ovoga clanka utvrdi da nema temelja za uključivanje sorte u pokusno polje, federalni ministar, na prijedlog odgovarajućih komisija za davanje prijedloga za priznavanje sorte i zastitu poljoprivrednog i sumskog bilja (u dalnjem tekstu: odgovarajuća komisija za priznavanje i zastitu sorte), donosi rjesenje kojim se odbija zahtjev za priznavanje sorte. 3. Ispitivanje sorte

Clanak 14.

Ispitivanje sorte vrši se u pokusnom polju i laboratoriju. Ispitivanjem sorte utvrđuje se: 1. identitet, homogenost i stabilnost sorte; 2. proizvodna vrijednost sorte (prinos, kakvoca i druga bitna svojstva); 3. područja, odnosno lokaliteti u kojima ispitivana sorta nadmašuje standardnu sortu u pogledu prinosa, kakvoce i bitnih svojstava.

Clanak 15.

Federalno ministarstvo duzno je da pravodobno izvijesti podnositelja zahtjeva da ce sorta biti uključena u pokusno polje i od njega zatražiti da dostavi potrebnu kolicinu reproducijskog materijala glede ispitivanja u pokusnom polju i laboratoriji. Na temelju obavijesti iz stavka 1. ovoga clanka, podnositelj zahtjeva duzan je pravodobno, a najkasnije 30 dana prije dana sjetve, odnosno sadnje, dostaviti reproduksijski materijal Federalnom ministarstvu u određenoj kolicini na propisan nacin. Ako podnositelj zahtjeva u određenom roku ne dostavi potrebnu kolicinu reproducijskog materijala ili je ne dostavi na propisan nacin, zahtjev će se rjesenjem odbaciti. Propis o kolicini i nacinu pripreme reproduksijskog materijala koji se mora dostaviti glede ispitivanja sorte u pokusnom polju i laboratoriju i o nacinu dostavljanja tog materijala donosi federalni ministar.

Clanak 16.

Po prijemu reproducijskog materijala Federalno ministarstvo je duzno pripremiti uzorke koje ce dostaviti izvodjacima pokusa, odnosno laboratoriju iz clanca 17. ovoga zakona, da ih upakira u jednoobraznu ambalazu i obiljezi siframa po sustavu duplog sifriranja (double, coding). Sifre iz stavka 1. ovoga clanka smatraju se sluzbenom tajnom. Federalno ministarstvo vrši desifriranje poslije svake godine ispitivanja na pokusnom polju i u

laboratoriju i izdaje izvjesce o rezultatima ispitivanja sorte podnositeljima zahtjeva, glede eventualnog odustajanja od dalnjeg ispitivanja. Ako podnositelj zahtjeva zeli nastaviti ispitivanje sorte na pokusnom polju, odnosno u laboratoriju, sorta se mora ponovno obiljeziti novom sifrom.

Clanak 17.

Ispitivanje sorte u pokusnom polju odnosno laboratoriji vrste drustva, druge pravne osobe koje imaju potrebnu opremu i strucni kadar za vrsenje tih ispitivanja (u dalnjem tekstu: izvodjaci pokusa). Federalni ministar, na prijedlog kantonalnog organa uprave nadleznog za poslove poljoprivrede i sumarstva (u dalnjem tekstu: kantonalno ministarstvo) utvrđuje izvodjace pokusa i zaključuje ugovore s njima za ispitivanje sorte u pokusnom polju, odnosno u laboratoriju.

Clanak 18.

Ispitivanje sorte na pokusnom polju glede utvrđivanja proizvodne vrijednosti sorte vrsi se u trajanju od tri godine, vocarskih kultura, vinove loze i hmelja - tri godine od godine donosenja roda, a mikroorganizama - tri generacije. Ispitivanje sumskog bilja traje najmanje 1/3 proizvodnog turnusa, ali ne manje od tri godine. Sorta mora biti ispitana i u uvjetima koje predlozi podnositelj zahtjeva. Izuzetno od odredbe stavka 1. ovoga clanka, strana sorta se može ispitivati u pokusnom polju i dvije godine, ako je takav prijedlog podnesen prigodom podnosenja zahtjeva pod uvjetom da se iz podnesene dokumentacije može utvrditi da odnosna sorta u nekoj stranoj zemlji sa istim ili slicnim zemljisno-klimatskim uvjetima daje rezultate u sirokoj proizvodnji koji u kakvoci i drugim bitnim svojstvima znatno nadmasuju sortu koja se u toj godini koristi kao standardna sorta. Izuzetno od odredbe stavka 1. ovoga clanka, sorta se može ispitivati na pokusnom polju i dvije godine ako je to predlozeno prigodom podnosenja zahtjeva, pod uvjetima: 1) da u zemlji nema sorte odredjene namjene, ili 2) ako su u pitanju sorte povrca, cvijeca i hortikulturnog bilja.

Clanak 19.

Ispitivanje sorte u pokusnom polju i laboratoriju glede utvrđivanja proizvodne vrijednosti sorte vrsi se po jedinstvenoj metodi, posebno za svaku kulturu ili grupu kultura, koju propise federalni ministar na prijedlog Komisije za priznavanje i zastitu sorti. Ispitivanje sorte u pokusnom polju vrsi se usporedba sa standardnom sortom koju određuje Komisija za priznavanje i zastitu sorti. Za vrijeme trajanja ispitivanja jedne sorte uspored bom se vrsi s istom standardnom sortom. Kao standardna sorta može se odrediti samo priznata sorta, odnosno opcepoznata sorta, koja po svojim bioloskim i drugim svojstvima u određenom rejonu - području ima najveću vrijednost za namjenu glede koje se vrsi ispitivanje. Izuzetno od odredbe stavka 4. ovoga clanka, ako za pojedinu vrstu bilja nije priznata nijedna opcepoznata sorta, kao standardna sorta uzeti će se domaća ili odomaćena sorta koja se koristi u proizvodnji, a koja ima najveću vrijednost za namjenu glede koje se vrsi ispitivanje. Ako pojedina vrsta bilja nema standardne sorte odredjene namjene iz st. 4. i 5. ovoga clanka, sorta se ispituje za namjenu glede koje je podnesen zahtjev.

Clanak. 20

. Vrijeme sjetve, odnosno sadnje u pokusnom polju, vrijeme skidanja usjeva-berbe plodova, primjene ostalih agrotehnickih mjera ili utvrđivanja prirasta drvne mase i vrijeme

dostavljanja rezultata potrebnih za njihovu obradu i dr. utvrđuje se ugovorom, koji zaključuju Federalno ministarstvo i izvodjac pokusa. Izvodjac pokusa koji je zaključio ugovor o ispitivanju sorte u pokusnom polju, odnosno laboratoriju duzan je uredno i na vrijeme primijeniti sve agrotehničke mejre u pokusnom polju prema jedinstvenoj metodi i obvezama iz ugovora i dostaviti Federalnom ministarstvu rezultate potrebne za obradu sukladno jedinstvenoj metodi iz clanca 19. ovog zakona. Federalno ministarstvo je duzno pruziti strucnu pomoc izvodjacima pokusa glede pravilnog primjenjivanja jedinstvene metode iz clanca 19. stavak 1. ovoga zakona.

Clanak 21.

Ispitivanje sorte na pokusnom polju, odnosno u laboratoriju glede utvrđenih identiteta, homogenosti stabilnosti sorte traje tri godine, odnosno dvije godine ako se na temelju rezultata ispitivanja u dvije godine mogu pouzdano utvrditi identitet, homogenost i stabilnost ispitivane sorte. Ispitivanje sorte iz stavka 1. ovoga clanka obavlja se po jedinstvenoj metodi koju propise federalni ministar, na prijedlog Komisije za priznavanje i zastitu sorte. 4. Obrada podataka

Clanak 22.

Federalno ministarstvo vrsi obradu godisnjih podataka dobijenih u pokusnom polju, a poslije završenog trogodisnjeg, odnosno dvogodisnjeg ispitivanja vrsi obradu konacnih rezultata dobijenih u pokusnom polju i laboratoriju. Obrada podataka iz stavka 1. ovoga clanka vrsi se po jedinstvenoj metodi koju propise federalni ministar na prijedlog Komisije za priznavanje i zastitu sorti. Konaci rezultati ispitivanja dostavljaju se potkomisiji i Komisiji za priznavanje i zastitu sorte glede ocjene vrijednosti sorte. 5. Ocjena vrijednosti sorte

Clanak 23.

Na temelju konacnih rezultata trogodisnjeg, odnosno dvogodisnjeg ispitivanja sorte u pokusnom polju, odnosno laboratoriju i misljenja potkomisije, Komisija za priznavanje i zastitu sorti ocjenjuje jesu li ispunjeni uvjeti za priznavanje sorte. Sorta ce se priznati ako se bioloski nedvosmisleno razlikuje od do tada priznatih sorti, odnosno opcepoznatih sorti pod uvjetom da u pogledu kakvoce i drugih bitnih svojstava nadmasuje postojeću standardnu sortu s kojom je usporedjivana. Ako ispitivanje sorte traje dvije godine, sorta ce se priznati ako rezultati ispitivanja sorte na pokusnom polju i u laboratoriju obje godine znatno nadmasuju standardnu sortu u pogledu prinosa ili kakvoce i drugih bitnih svojstava. Ako u zemlji nema standardne sorte odredjene namjene sorta ce se priznati ako sorta postigne zadovoljavajuće rezultate za odredjenu namjenu u smislu podnesenoga zahtjeva. Komisija za priznavanje i zastitu sorti duzna je da dostavi Federalnom ministarstvu prijedlog za priznavanje sorte ako utvrdi kako su ispunjeni uvjeti iz st. 2., 3. i 4. ovoga clanka u području za koje je zatrazeno priznavanje ili prijedlog za odbijanje zahtjeva ako utrdi da nisu ispunjeni uvjeti iz st. 2., 3. i 4. ovoga clanka. Komisija za priznavanje i zastitu sorti duzna je da prijedlog iz stavka 4. ovoga clanka s razlozima glede kojih se podnosi dostavi Federalnom ministarstvu do 1. veljace naredne godine poslije posljednje godine ispitivanja sorte u pokusnom polju. 6. Donosenje rjesenja o vrijednosti sorte i upis sorte u registar i evidenciju

Clanak 24.

Ako Komisija za priznavanje i zastitu sorti utvrdi da su ispunjeni uvjeti za priznavanje sorte i da odgovarajuci prijedlog, donosi se rjesenje o priznavanju sorte. Rjesenje o priznavanju sorte, ili o odbijanju zahtjeva, donosi federalni ministar na prijedlog Komisije za priznavanje i zastitu sorti.

Clanak 25.

Sortu za koju je donijeto rjesenje o priznavanju sorte Federalno ministarstvo upisuje u registar novostvorenih sorti (u dalnjem tekstu: registar), odnosno u evidenciju stranih sorti kojima je uvodjenje u proizvodnju odobreno (u dalnjem tekstu: evidencija). U registar, odnosno popis, pored temeljnih podataka o sorti i podnositelju zahtjeva, vode se i podaci o proizvedenim kolicinama sjemena i sadnog materijala po sortama i kategorijama, koje svake godine dostavljaju podnositelji zahtjeva, odnosno zupanijskog ministarstva najkasnije u roku od 30 dana prije pocetka sjetve odnosno sadnje. Propis u odredjivanju podataka koji se vode u registru, odnosno u popisu donosi federalni ministar. U vremenu za koje je sorta upisana u registar, odnosno u popis reproducijiski materijal te sorte moze se stavljati u promet kao sortni. Stvaratelj priznate sorte, odnosno sorte koja je upisana u registar, odnosno u popis ostvaruje zastitu prava u smislu odredbi clanca 4. i drugih odredbi ovoga zakona. 7. Brisanje sorte iz registra i popisa

Clanak 26.

Federalni ministar ce donijeti rjesenje o brisanju sorte iz registra, odnosno popisa:

- 1) na zahtjev stvaratelja sorte, odnosno podnositelja zahtjeva iz clanca 11. stavak 3. ovoga zakona;
- 2) ako prestanu postojati uvjeti glede kojih je sorta priznata;
- 3) ako ta sorta nije bila u prometu vise od tri godine uzastopce;
- 4) ako od dana upisa u registar, odnosno u popis, protekne: 20 godina - za hmelj i krompir, 25 godina - za vocarske kulture, vinovu lozu i ukrasno bilje, 35 - za sumske bilje i 17 - za sve ostalo bilje, osim ako u tom vremenu za iste namjene i za isto podrucje nije bila priznata, odnosno odobrena bolja sorta. Rjesenje iz toc. 2. i 4. stavka 1. ovoga clanca donosi se na prijedlog Komisije za priznavanje i zastitu sorti, a rjesenje iz tocke 3. stavka 1. ovoga clanca - na prijedlog zupanijskog ministarstva. Sorta koja je brisana iz registra ili popisa moze se stavljati u promet najvise još tri godine od dana brisanja iz registra, odnosno popisa. 8.

Objavljanje sorte

Clanak 27.

Popis domacih sorti koje su upisane u registar, odnosno brisane iz registra i popis stranih sorti koje su upisane, odnosno brisane iz popisa Federalno ministarstvo objavljuje u "Sluzbenim novinama Federacije BiH" u roku od 30 dana od dana donosenja rjesenja. Popis mora sadrzavati sljedece podatke: vrstu bilja, naziv sorte, podrucje, odnosno lokalitet na kojem je sorta nadmasila standardnu sortu i firmu, odnosno naziv i sjediste stvaratelja sorte, odnosno naziv podnositelja zahtjeva iz clanca 11. ovoga zakona, kao i firmu drustva, druge pravne osobe i naziv fizicke osobe koji odrazavaju originalnost sorte. 9. Komisije i potkomisije

Clanak 28.

Sukladno odredbama ovoga zakona utezjuju se komisije za priznavanje i zastitu sorti, i to: Komisija za priznavanje i zastitu sorti ratarskog i povrtlarskog bilja; Komisija za priznavanje i

zastitu sorti vocarskog i vinogradskog bilja; Komisija za priznavanje i zastitu sorti sumskog bilja i Komisija za priznavanje i zastitu sorti hortikulturnog i cvjetcarskog bilja. Komisije imaju predsjednika i deset clanova, koji imaju zamjenike. Komisije iz stavka 1. ovoga clanka imenuje federalni ministar. Clanove komisije, kao i njihove zamjenike sacinjavaju po jedan predstavnik iz svake zupanije, koje iz reda znanstvenih i strucnih djelatnika odgovarajuce oblasti predlozi zupanijsko ministarstvo kao i predstavnika Federalnog ministarstva. Clanovi komisije iz stavka 4. ovoga clanka iz svojih redova biraju predsjednika komisije. Federalni ministar imenuje dva tajnika za sve cetiri komisije iz reda djelatnika Federalnog ministarstva. Predsjedniku, clanovima i tajniku svake komisije pripada naknada koju odredi federalni ministar.

Clanak 29.

Komisijama za priznavanje i zastitu sorti pomazu u radu potkomisije. Potkomisije se utemeljuju za pojedine kulture ili grupu kultura i imaju deset clanova. Potkomisiju utemeljuje federalni ministar na prijedlog zupanijskih ministarstava iz reda znanstvenih i strucnih djelatnika odgovarajuce oblasti. Na temelju rezultata izvrsenih ispitivanja u pokusnom polju i laboratoriju, potkomisija daje misljenje Komisiji za priznavanje i zastitu sorti o tome jesu li ispunjeni uvjeti za priznavanje sorti, uz navodjenje svih razloga na temelju kojih je dato takovo misljenje.

Clanak 30.

Komisije za priznavanje i zastitu sorti i potkomisije rade u sjednicama. Komisije za priznavanje i zastitu sorti donose poslovnik o svojem radu. 10. Proizvodni pokusi

Clanak 31.

Pored ispitivanja sorte u pokusnom polju i laboratoriju, podnositelj zahtjeva moze, na temelju posebnog zahtjeva, predloziti da se sorta ispita i u proizvodnom pokusu. Pod proizvodnim pokusom podrazumijeva se ispitivanje sorte na povrsini cija se velicina za pojedine vrste bilja odreduje metodom za ispitivanje sorti u proizvodnim pokusima. Ispitivanje sorte u proizvodnim pokusima moze se vrsiti samo ako je sorta vec ukljucena u ispitivanje u pokusno polje. Zahtjev za ispitivanje sorte u proizvodnom pokusu podnosi se Federalnom ministarstvu s prijedlogom lokacije i velicine proizvodnog pokusa. Rjesenje o odobrenju zahtjeva iz stavka 4. ovoga clanca donosi federalni ministar. U rjesenju kojim se odobrava proizvodni pokus odreduju se velicina, mjesto proizvodnog pokusa i standardna sorta glede usporedbe. Federalni ministar moze, ako neko svojstvo nije moguce provjeriti ispitivanjem u pokusnom polju (pogodnost za mehanicku berbu i dr.) rjesenjem odrediti proizvodni pokus kao obvezan. Prigodom ocjenjivanja da li su ispunjeni uvjeti za priznavanje sorte Komisija za priznavanje i zastitu sorti uzima u obzir i rezultate dobijene u proizvodnim pokusima, i to kao dopunske elemente koji ocjenu cine objektivnjom. Federalni ministar propisuje metode iz stavka 2. ovoga clanca i vrste bilja i odredjene namjene koristenja sorte iz stavka 3. ovoga clanca. 11. Odrzavanje sorte (uzdrzna selekcija), cuvanje uzoraka i uzgajanje maticnih stabala

Clanak 32.

U vrijeme za koje je sorta priznata i zasticena, uzorak reproduksijskog materijala biljke (za hibride i roditelske linije) mora se cuvati, osim reproduksijskog materijala visegodidnjih vrsta bilja (vinove loze, vocarskog i sumskog bilja, hmelja i dr.). Stvaratelj sorte visegodisnjih

vrsta bilja (vinove loze, vocarskog i sumskog bilja, hmelja i dr.) duzan je uzgajati ili osigurati uzgajanje odredjenog broja maticnih stabala, vrsiti kontrolu svojstava tih stabala i o njima voditi popis. Cuvanje uzoraka vrsi drustvo, odnosno druga pravna osoba koju ovlasti federalni ministar, na prijedlog zupanijskog ministarstva. Drustvo, odnosno druga pravna osoba mora imati potrebnu opremu, objekte i strucni kadar za cuvanje uzoraka. Stvaratelj sorte duzan je u roku od jedne godine od dana podnosenja zahtjeva predati na cuvanje uzorak sorte (za hibrdine sorte i roditeljske linije) drustvu, drugoj pravnoj osobi iz stavka 3. ovoga clanka, kao i povremeno vrsiti obradu tih uzoraka. Homogenost, stabilnost i identitet sorte mogu se dokazivati samo uzorcima predatim na cuvanje drustvu, drugoj pravnoj osobi iz stavka 3. ovoga clanka, a u visegodisnjih vrsta bilja - evidentiranim maticnim stablima. Stvaratelj domace i strane sorte duzan je brinuti se o stabilnosti sorte i odgovoran je za njenu kakvocu i druga bitna svojstva iz clanca 5. ovoga zakona u vrijeme dok je sorta upisana u registar, odnosno popis. Drustvo, osndosno druga pravna osoba iz stavka 3. ovoga clanka, duzno je uzorke reprodukcijskog materijala cuvati na propisan nacin. Propis o cuvanju uzoraka reprodukcijskog materija bilja iz stavka 1. ovoga clanka (o kolicini uzoraka, nacinu dostavljanja uzoraka, rokovima za njegovu obnovu, uvjetima cuvanja) i nacinu vodjenja evidencije o maticnim stablima, uvjetima i nacinu uzgajanja tih stabala, kao i o nacinu provjeravanja homogenosti, stabilnosti i identiteta sorte iz st. 2. i 6. ovoga clanka donosi federalni ministar.

Clanak 33.

Stvaratelj sorte je obvezan odrzavati originalnost sorte po propisanim metodama, o cemu vodi odgovarajuci popis. Ako stvaratelj sorte ne odrzava originalnost sorte po propisanim metodama, federalni ministar moze, uz njegovu suglasnost, prenijeti pravo koristenja sorte na zainteresirano drustvo, odnosno drugu pravnu osobu, uz pravicnu naknadu. Federalni ministar propisuje metodu i popis iz stavka 1. ovoga clanka, na prijedlog Komisije za priznavanje i zastitu sorti. originalnost strane sorte moze se odrzavati u nasoj zemlji uz suglasnost njezinog vlasnika. Za hibrid je potrebno osigurati dokaz o raspolaganju roditeljskim komponentama. Originalnost strane sorte moze odrzavati zainteresirano drustvo, odnosno druga pravna osoba koju ovlasti federalni ministar, na prijedlog zupanijskog ministarstva. Identitet, homogenost i stabilnost sorte ispituje drustvo, odnosno druga pravna osoba koju ovlasti federalni mnistar, na prijedlog zupanijskog minitarstva. Drustvo, odnosno druga pravna osoba iz st. 1., 3. i 4. ovoga clanka mora imati potrebnu opremu, objekte i strucne kadrove za odrzavanje originalnosti sorte, odnosno za ispitivanje identiteta, homognosti i stabilnosti sorte. 12. Troskovi postupka

Clanak 34.

Troskove postupka priznavanja sorte snosi podnositelj zahtjeva. Troskove postupka ispitivanja sorte u pokusnom polju i laboratoriju snosi podnositelj zahtjeva i uplaciue ih neposredno izvodjacu proizvodnog pokusa, odnosno laboratoriju iz clanca 17. ovoga zakona. Troskove postupka ispitivanja sorte u proizvodnim pokusima snosi podnositelj zahtjeva i uplaciue ih neposredno izvodjacu proizvodnog pokusa. Troskove predaje, obnove i cuvana uzoraka snosi stvaratelj sorte i uplaciue ih neposredno drustvu, odnosno drugoj pravnoj osobi koja obavlja poslove u svezi cuvanja uzoraka. Troskove odrzavanja sorte (uzdrzna selekcija) snosi stvaratelj sorte, odnosno zainteresirano drustvo, odnosno druga pravna osoba kojoj je preneseno pravo koristenja sorte. Federalni ministar odredjuje, uz suglasnost zupanijskog ministarstva, visinu troskova postupka priznavanja sorte iz stavka 1. ovoga clanka, kao i nacin

uplate i koristenja tih sredstava. Federalni ministar, uz suglasnost zupanijskog ministarstva, određuje visinu troskova predaje, obnove i cuvanja uzoraka iz stavka 4. ovoga clanka.

Clanak 35.

Troskovi postupka priznavanja sorte iz clanka 34. stavak 1. ovoga zakona uplaci su u roku od 15 dana od dana prijema obavijesti da će sorta biti uključena u ispitivanje na pokusnom polju. Ako podnositelj zahtjeva u roku od 15 dana od dana prijema izvjesca iz stavka 1. ovoga clanka ne uplati troskove postupka, smatrat će se da je odustao od zahtjeva i zahtjev će se rjesenjem odbaciti. 13. Povjeravanje javnih ovlasti

Clanak 36.

Drustvima, ustanovama i drugim pravnim osobama koje imaju odgovarajuci strucni kadar i opremu za obavljanje poslova i zadataka utvrđenih ovim zakonom moze se povjeriti vrsenje sljedecih upravnih i strucnih poslova iz djelokruga Federalnog ministarstva. 1. prijem zahtjeva za priznavanje sorti poljoprivrednog i sumskog bilja i ocjenjivanje opravdanosti zahtjeva (clanak 13.); 2. organiziranje ispitivanja sorti na pokusnom polju i u laboratoriju i pruzanje strucne pomoci (cl. 15., 16., 17. i 20.); 3. obrada dobijenih rezultata ispitivanja sorti na pokusnom polju i u laboratoriju i donosenje rjesenja o vrijednosti sorti (cl. 22. i 24.); 14. vodjenje registra novostvorenih sorti, vodjenje popisa stranih sorti i vodjenje registra zasticenih sorti (cl. 25. i 47.); Poslove i zadatke iz toc. 1., 2., 3. i 4. ovoga clanka, federalni ministar povjerit će drustvima, ustanovama ili pravnim osobama koje imaju sjediste u zupaniji podnositelja zahtjeva na prijedlog zupanijskog ministarstva, ukoliko ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom. Ustanove koje imaju javne ovlasti duzne su podnijeti redovna izvjesca Federalnom ministarstvu o vrsenju povjerenih im javnih ovlasti, kao i dostavljati trazene podatke i dokumente koji su znacajni za vrsenje kontrole u obavljanju javnim ovlasti. Federalno ministarstvo prati rad i vrsi kontrolu nad sprovodenjem prenesenih poslova i zadataka iz stavka 1. ovoga clanka i po potrebi daje odgovarajuce instrukcije i strucna uputstva za pravilnu primjenu odredaba ovoga zakona. Federalno ministarstvo rjesava po zalbama protiv doneesenih upravnih akata u vrsenju povjerenih javnih ovlasti. Ako Federalno ministarstvo utvrdi da se poslovi i zadaci koji su preneseni kao javne ovlasti ne izvrsavaju sukladno odredbama ovoga zakona, poduzet će mjere za izvrsenje tih poslova i zadataka, odnosno prenijet će ih na drugo drustvo, ustanovu ili drugu pravnu osobu.

III - ZASTITA SORTE 1. Zahtjev za zastitu

Clanak 37.

Sorta poljoprivrednog i sumskog bilja za koju je donijeto rjesenje o priznavanju novostvorene sorte moze se zastiti po odredbama ovoga zakona. Strana sorta za koju je donijeto rjesenje o odobrenju uvodjenja u proizvodnju moze se zastiti po odredbama ovoga zakona pod uvjetima reciprociteta ako odnosna zemlja ima zakonski reguliranu zastitu sorti. Izuzetno od odredbi st. 1. i 2. ovoga clanca, domaca i strana sorta mogu se zastititi prema odredbama ovoga zakona ako se u postupku ispitivanja identiteta, homogenosti i stabilnosti sorte iz clanca 21. ovoga zakona utvrdi da se sorta u jednoj ili vise znacajnih morfoloskih ili fizioloskih svojstava razlikuje od do sada priznatih sorti, odnosno opcepoznatih sorti.

Clanak 38.

Postupak za zastitu sorte pokreće se na temelju zahtjeva stvaratelja novostvorene sorte, odnosno stvaratelja strane sorte, podnesenog u pisanom obliku. Zahtjev iz stavka 1. ovoga clanka podnosi se Federalnom ministarstvu za svaku sortu zasebno. Propis o sadrzini, podacima i dokazima koje mora sadrzavati zahtjev donosi federalni ministar.

Clanak 39.

Federalno ministarstvo prigodom vodjenja postupka za zastitu sorte utvrđuje jesu li ispunjeni i drugi uvjeti za zastitu sorte i to: 1. je li doneseno rjesenje o priznavanju sorte, 2. postoje li opravdani razlozi za zastitu sorte, Mislijenje o opravdanosti zastite sorte daje Komisija za priznavanje i zastitu sorti. Smatra se da postoji opravdanost za zastitu sorte ako je moguce neosporno izvrsiti identifikaciju sorte cija se zastita trazi. Rjesenje kojim se dopusta zastita sorte donosi federalni mnistar.

Clanak 40.

Sorta za koju je doneseno rjesenje kojim se dopusta zastita sorte upisuje se u registar zasticenih novonastalih sorti, odnosno u registar zasticenih stranih sorti poljoprivrednog i sumskog bilja. Sorta se smatra zasticenom danom upisa u registar. Naziv pod kojim je sorta upisana u registar iz stavka 1. ovoga clanka je zasticen. Registar iz stavka 1. ovoga clanka vodi Federalno ministarstvo. Propis o sadrzaju i podacima koji se vode u registru iz stavka 1. ovoga clanka donosi federalni ministar. Federalni ministar objavljuje u "Sluzbenim novinama Federacije BiH" popis zasticenih sorti, s podacima o vrsti bilja, nazivu sorte, nazivu odnosno imenu stvaratelja sorte i njegovom sjedistu (u dalnjem tekstu: nositelj zastite).

Clanak 41.

Glede osiguranja zastite sorte, stvaratelj sorte koji je podnio zahtjev iz clanka 11. ovoga zakona moze podnijeti Federalnom ministarstvu zahtjev za evidencijski upis sorte u registar evidentiranih sorti koji vodi taj organ. Rjesenje kojim se dopusta evidencijski upis sorte u registar donosi federalni ministar. 3. Prava nositelja zastite

Clanak 42.

Nositelj zastite stjece pravo: 1. raspologati sortom, odnosno sam je koristiti ili je dati na privremeno koristenje drugim drustvima, odnosno drugim pravnim osobama; 2. sam umnozavati sortu i stavljati je u promet ili to privremeno dozvoliti drugim drustvima ili drugim pravnim osobama; 3. ostvarivati naknadu za privremeno koristenje sorte od strane drugih osoba. Prava iz stavka 1. ovoga clanka stjecu se danom upisa sorte u odgovarajuci registar iz clanca 40. ovoga zakona. Danom upisa sorte u registar iz clanca 40. ovoga zakona nositelj zastite stjece pravo da na pakovanju zasticene sorte stavlja oznaku: "Sorta zasticena u Federaciji BiH".

Clanak 43.

Zasticena sorta moze se koristiti za stvaranje novih sorti i bez saglasnosti nositelja zastite. Zasticena sorta ne moze se, bez suglasnosti nositelja zastite, koristiti u procesu neprekidnog krizanja (hibridizacije) za stvaranje merkantilnih hibrida.

Clanak 44.

Ako je zasticena sorta ukrasno bilje, nositelj zastite stjece pravo, osim prava iz ovoga zakona, pravo isključive proizvodnje tog ukrasnog bilja i u nereprodukтивne svrhe. 4. Vrijeme trajanja zastite

Clanak 45.

Sorta upisana u registar iz clanka 40. ovoga zakona smatra se zasticenom. Zastita sorte traje od dana upisa u registar: 18 godina - za vinovu lozu i vocarsko, ukrasno i sumsko bilje, a 15 godina za ostalo bilje. Prava nositelja zastite prestaju i prije isteka roka trajanja zastite iz stavka 2. ovoga clanka danom donesenja rjesenja iz clanca 26. ovoga zakona. Prava nositelja zastite prestaju i: 1) ako se nositelj zastite odrekne prava na zastitu, u kojem slučaju to pravo prestaje narednog dana od dana predaje Federalnom ministarstvu podneska o odricanju prava na zastitu; 2) ako nositelj zastite ne vrsi obnovu uzorka ili su unistena maticna stabla visegodisnjih vrsta bilja sorte iz clanca 32. ovoga zakona, u kojem slučaju to pravo prestaje narednog dana od dana predaje Federalnom ministarstvu podneska o nevrsenju obnove uzorka, odnosno o unistenju maticnih stabala. 3) na temelju sudske odluke - danom odredjenim u toj odluci; 4) ako je prestala postojati pravna osoba koja je nositelj tog prava po odredbama ovoga zakona, osim ako je to pravo preslo na pravne sljednike te pravne osobe. Prestanak prava na zastitu sorte po st. 2. do 4. ovoga clanka utvrđuje se rjesenjem federalnog ministra. Na temelju rjesenja iz stavka 5. ovoga clanka sorta se brise iz registra. Federalni ministar objavljuje popis sorti kojima je prestala zastita. 3. Prenosenje prava

Clanak 46.

Nositelj zastite moze pod uvjetima previdjenim ovim zakonom svoje pravo ugovorom prenijeti na drugu pravnu osobu, u cjelini ili djelomicno. Ugovor iz stavka 1. ovoga clanka mora biti sastavljen u pisanom obliku i upisuje se u registar zasticenih sorti na zahtjev jedne od ugovornih strana. Ugovor koji nije zaključen u pisanom obliku i koji nije upisan u odgovarajuci registar nema pravni ucinak.

Clanak 47.

Ugovor iz clanca 46. ovoga zakona sadrzi narocito: vrijeme na koje se to pravo prenosi, opseg prava i visinu naknade za koristenje tog prava - ako je naknada ugovorena, kao i naznaku drugih ugovornih prava. Nistavna je odredba ugovora iz stavka 1. ovoga clanka koja drugoj pravnoj osobi postavlja takva ogranicenja koja ne proistjecu iz prava koje je predmet ugovora ili ogranicenja koja su nepotrebna za ocuvanje tog prava.

Clanak 48.

Ako nositelj zastite sam ili preko druge pravne osobe ne koristi ili nedovoljno koristi u zemlji zasticenu sortu, federalni ministar moze pravo koristenja zasticene sorte prenijeti na drugu pravnu osobu koja to pravo trazi (u dalnjem tekstu: korisnik dozvole). Smatra se da se zasticena sorta ne koristi ili nedovoljno koristi u zemlji i ako nositelj zastite odbija drugoj osobi ustupiti pravo koristenja zasticene sorte ili mu postavlja neopravdane uvjete, pod uvjetom da u zemlji postoji potraznja za sortom tih svojstava. Pravo koristenja moze se dati samo drustvu, drugoj pravnoj osobi koja dokaze da raspolaze proizvodnim kapacitetima i tehnoloskim mogucnostima potrebnim za umnozavanje i stavljanje u promet zasticene sorte. Prijenos prava koristenja nece se izvrsiti ako nositelj zastite dokaze da postoje opravdani razlozi za nekoristenje ili nedovoljno koristenje zasticene sorte.

Clanak 49.

O opravdanosti zahtjeva za prenosenje prava koristenja zasticene sorte odlucuje federalni ministar po pribavljenom misljenju Komisije za priznavanje i zastitu sorti.

Clanak 50.

Ako je koristenje zasticene sorte od posebnog interesa za zdravstvo, obranu i zastitu i unapredjivanje covjekove okoline, koji su od interesa za cijelu zemlju i medjunarodnu zajednicu, moze se izvrsiti prijenos koristenja zasticene sorte na temelju sluzbene dozvole. O zahtjevu zainteresiranih drustava, drugih pravnih osoba za davanje dozvole iz stavka 1. ovoga clanka odlucuje federalni ministar po pribavljenom misljenju nadleznog federalnog organa uprave za oblasti iz stavka 1. ovoga clanca.

Clanak 51.

U slucaju prenosa prava koristenja zasticene sorte po cl. 48. do 50. ovoga zakona nositelju zastite pripada naknada. Visinu naknade utvrduju sporazumno nositelj zastite i korisnik dozvole. Ako se sporazum ne postigne, nadlezni sud u izvanparnicnom postupku utvrduje pravicnu nadoknadu. Nepostojanje sporazuma iz stavka 2. ovoga clanca, odnosno odluke suda o nadoknadi, ne sprjecava drustvo odnosno drugu pravnu osobu kojoj je data dozvola za prijenos koristenja zasticene sorte da tu sortu koristi. 4. Obveze korisnika dozvole

Clanak 52.

Korisnik dozvole je duzan:

1. pridrzavati se i ispunjavati obveze utvrnjene ovim zakonom i ugovorom s nositeljem zastite;
2. vrsiti umnozavanje sjemena, sadnog materijala i drugih reprodukcijskih tijela zasticene sorte i stavljati ih u promet;
3. izvjestavati nositelja zastite o proizvedenim kolicinama reprodukcijskog materijala;
4. placati nadoknadu za koristenje zasticene sorte; 5. izvijestiti nositelja zastite i Federalno ministarstvo ako prestanu postojati uvjeti glede kojih je sorta priznata ili ako nastanu drugim uvjeti iz clanca 26. ovoga zakona glede kojih sortu treba brisati iz registra, odnosno popisa ili ako su nastali uvjeti za brisanje zasticene sorte iz registra. Nositelj zastite ima pravo vrsiti uvid u proizvedene i apsorbirane kolicine sjemena sadnog materijala i drugih reproducacijskih tijela zasticene sorte.

Clanak 53.

Sjeme, sadni materijal i drugi reprodukcijski materijal zasticene sorte ne mogu se izvoziti bez suglasnosti nositelja zastite.

Clanak 54.

Za vrijeme dok je sorta upisana u registar, odnosno popis, zainteresirano drustvo, druga pravna osoba i zupanijski organ uprave nadlezan za poslove kontrole proizvodnje sjemena i sadnog materijala mogu zahtijevati provjeru identiteta, stabilnost i homogenosti sorte. Nositelj zastite i korisnik dozvole duzni su omoguciti provjeravanje stabilnosti, identiteta i homogenosti zasticene sorte iz stavka 1. ovoga clanca. Provjeru iz stavka 1. ovoga clanca

obavlja se, po metodi propisanoj u clanku 21. stavku 2. ovoga zakona, drustvo, odnosno druga pravna osoba iz clanca 33. stavka 4. koju odredi federalni ministar. Troskove provjeravanja iz stavka 1. ovoga clanka snosi stvaratelj sorte, odnosno nositelj zastite ako se utvrdi da sorta nema identitet, stabilnost i homogenost glede kojih je priznata, odnosno zasticena, a zainteresirano drustvo, druga pravna osoba ili zupanijsko ministarstvo koje je podnijelo zahtjev za provjeru - ako se utvrdi da sorta odgovara uvjetima glede kojih je priznata, odnosno zasticena. 6. Sudska zastita

Clanak 55.

Nositelj zastite, odnosno korisnik zasticene sorte ima pravo zahtijevati prestanak dalnjeg vrsenja radnje kojom se povrijedjuje njegovo pravo, kao i naknadu stete. Pored zahtjeva iz stavka 1. ovoga clanka, nositelj zastite, odnosno korisnik zasticene sorte moze zahtijevati javno objavlјivanje pravosnazne presude o trosku tuzenika. O sporu povodom zahtjeva iz st. 1. i 2. ovoga clanka odlucuje nadlezni sud.

Clanak 56.

Povrijedom prava nositelja zastite, kao i korisnika zasticene sorte, smatra se svako neovlasteno koristenje zasticene sorte ili raspolaganje sortom.

Clanak 57.

Tuzba glede povrijede prava nositelja zastite moze se podnijeti u roku od tri godine od dana kad je tuzitelj saznao za povrijedu i pocinitelja. Po isteku pet godina od dana pocinjene povrjede tuzba iz stavka 1. ovoga clanka ne moze se podnijeti.

IV - KAZNENE ODREDBE

Clanak 58.

Novcanom kaznom od 5.000 do 20.000 KM kaznit ce se za gospodarski prijestup drustvo i druga pravna osoba ako:

1. prigodom izvodjenja pokusa u pokusnom polju ne primjeni ili ne primjeni pravodobno sve agrotehničke mjere propisane jedinstvenom metodom ili predvidjene zaključenim ugovorom (clanak 20. stavak 2.);
2. ne dostavi ili ne dostavi uredno i pravodobno Federalnom ministarstvu rezultate ispitivanja sorte u pokusnom polju potrebne za njihovu obradu (clanak 23. stavak 2.);
3. oznaci i stavi u promet kao sortni reproduksijski materijal sortu koja nije upisana u registar, odnosno popis (clanak 25. stavak 4.);
4. za priznatu sortu u određenom roku, ne preda ovlaštenom drustvu, odnosno drugoj pravnoj osobi na cuvanje uzorak reproduksijskog materijala te sorte ili ne vrsi u propisanom roku obnovu tih uzoraka, odnosno ne osigura uzbudjanje i evidenciju maticnih stabala visegodisnjih vrsta bilja (clanak 32. st. 2. i 5.);
5. povjerene uzorke reproduksijskog materijala ne cuva na propisani nacin (clanak 32. stavak 8.);
6. ne održava originalnost sorte po propisanim metodama i ne vodi odgovarajuci popis (clanak 33. stavak 1.);
7. za sortu koja nije upisana u registar zasticenih novostvorenih sorti, odnosno u registar zasticenih stranih sorti poljoprivrednog i sumskog bilja na pakiranju zasticene sorte stavi

oznaku da je "Sorta zasticena u Federaciji BiH" (clanak 42. stavak 3.);
8. zasticenu sortu koristi u procesu neprekidnog krizanja za stvaranje merkantilnih hibrida bez suglasnosti nositelja zastite (clanak 43. stavak 2.);
9. zasticenu sortu ukrasnog bilja koristi za proizvodnju u nereprodukтивne svrhe bez suglasnosti nositelja zastite (clanak 44.);
10. sjeme, sadni materijal ili drugi reproduksijski materijal zasticene sorte izvozi bez suglasnosti nositelja zastite (clanak 53.). Za gospodarski prijestup iz stavka 1. ovoga clanka kaznit ce se novcanom kaznom od 500 KM do 2.000 KM i odgovorna osoba u drustvu i drugoj prvanoj osobi.

Clanak 59.

Novcanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM kaznit ce se za prekrasaj drustvo i druga pravna osoba ako:

1. vrsi ispitivanje sorte u proizvodnom pokusu bez odobrenja federalnog ministra (clanak 31. st. 4. i 5.);
2. ne vodi uredno popis maticnih stabala visegodisnjih vrsta bilja ili ne vrsi propisanu kontrolu svojstva tih stabala (clanak 32. stavak 2.);
3. ne podnosi redovna izvijesca Federalnom ministarstvu (clanak 36. stavak 2.). Za prekrasaj iz stavka 1. ovoga clanka kaznit ce se novcanom kaznom od 100 do 500 KM i odgovorna osoba u drustvu i drugoj pravnoj osobi.

V - PRIJELAZNE I ZAVRSNE ODREDBE

Clanak 60.

O zahtjevima za priznavanje sorte koji su podneseni do dana stupanja na snagu ovoga zakona, a po kojima nije doneseno rjesenje za priznavanje sorte, odosno rjesenje o odbijanju zahtjeva za priznavanje sorte, nastavit ce se postupak po odredbama ovoga zakona.

Clanak 61.

Priznate sorte za koje je donijeto rjesenje o priznavanju, odnosno o odobravanju uvodjenja u proizvodnju po propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovoga zakona, mogu se zastiti ako su za zastitu te sorte ispunjeni uvjeti predvidjeni ovim zakonom.

Clanak 62.

Federalni ministar utvrđuje popis domaćih i stranih sorti poljoprivrednog i sumskega bilja koje su do dana stupanja na snagu ovoga zakona priznate u Federaciji na prijedlog Komisije za priznavanje i zastitu sorte.

Clanak 63.

Federalni ministar, na prijedlog nadležnog zupanijskog ministarstva i misljenja i prijedloga Komisije za priznavanje i zastitu sorte, utvrđuje popis domaćih i odomačenih stranih sorti voćarskog bilja, vinove loze i drugih vrsta bilja koje se opravdano nalaze u proizvodnji na dan stupanja na snagu ovoga zakona. Propis o kriterijima za utvrđivanje domaćih i odomačenih stranih sorte koje se opravdano nalaze u proizvodnji donosi Federalno ministarstvo.

Clanak 64.

Popis sorti poljoprivrednih i sumskih biljaka utvrđenih po cl. 62. i 63. ovoga zakona federalni ministar objavljuje u "Sluzbenim novinama Federacije BiH". Popis domaćih i odomačenih stranih sorti mora sadrzavati sljedeće podatke: vrstu bilja, naziv sorte i firmu drustva, odnosno druge pravne osobe koje odrazava originalnost sorte.

Clanak 65.

Podzakonski propisi sukladno odredbama ovoga zakona, donijet će se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona. Do donesenja propisa iz stavka 1. ovoga clanka primjenjivat će se propisi koji su doneseni na temelju zakona i drugih propisa iz ove oblasti koji su se primjenjivali na teritoriju Federacije do dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Clanak 66.

Danom stupanja na snagu ovoga zakona na teritoriju Federacije prestaje primjena svih zakona o priznavanju novostvorenih, odobravanju uvodjenja u proizvodnju stranih i zaštiti sorti poljoprivrednog i sumskog bilja koji su se do tog dana primjenjivali na teritoriju Federacije.

Clanak 67.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Sluzbenim novinama Federacije BiH".

Doma naroda Zastupnickog doma
Parlamenta Federacije BiH
Niko Lozancic, s.r.

Predsjedatelj
Parlamenta Federacije BiH
Enver Kreso, v.r.